

Козловський В. В.,
*д. е. н., професор кафедри фінансів та кредиту,
Східноєвропейський університет економіки і менеджменту*

Круглий стіл
«Україна в XXI столітті: тенденції та перспективи розвитку»

19–20 вересня 2011 року в Східноєвропейському університеті економіки і менеджменту (м. Черкаси) відбувся круглий стіл «Україна в XXI столітті: тенденції та перспективи розвитку».

Організатори:

Східноєвропейський університет економіки і менеджменту (м. Черкаси);

Державний університет економіки і фінансів (м. Санкт-Петербург).

Основні доповіді:

«Фондові ринки Росії та України: чи є майбутнє?» – Селіщев Олександр Сергійович, д. е. н., завідувач кафедри грошей та цінних паперів державного університету економіки і фінансів; експерт фондової та валютної бірж (м. Санкт-Петербург, Росія);

«Економічне зростання Росії: міф чи реальність?» – Селіщева Тамара Олексіївна, д. е. н., професор кафедри економічної теорії та національної економіки державного інженерно-економічного університету (м. Санкт-Петербург, Росія);

«Польська економіка та Євросоюз» – Роман Кисіль (Roman Kisiel), д. е. н., професор, завідувач кафедри економічної та регіональної політики Вармінсько-Мазурського університету (м. Ольштин, Польща);

«Перспективи розвитку економіки України у контексті зміни

технологічних укладів» – Аблов Андрій Сергійович, к. е. н., старший науковий співробітник Державної установи «Інститут економіки та прогнозування НАН України», (м. Київ, Україна).

Запрошені учасники:

Губар Алевтина Іванівна – начальник Черкаського територіального управління Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку;

Зайцев Сергій Олександрович, директор Черкаського регіонального центру з інвестицій та розвитку;

Руденко Лілія Олександрівна, заступник директора Черкаської регіональної дирекції АТ «Страхова група «ТАС» з роздрібних продажів (м. Черкаси);

Синько Андрій Віталійович, директор Євро-азійської страхової компанії «Фініст» (м. Черкаси);

Супрун Наталія Анатоліївна, д. е. н., провідний науковий співробітник Державної установи «Інститут економіки та прогнозування НАН України».

Модератор круглого столу: Козловський В. В. – д. е. н., професор кафедри фінансів та кредиту Східноєвропейського університету економіки і менеджменту (м. Черкаси, Україна).

Із вступним словом звернулася ректор університету – проф. **Н. Л. Казарінова.**

Завідувач кафедри грошей та цінних паперів Санкт-Петербурзького державного університету економіки і фінансів, доктор економічних наук, професор **А. С. Селіщев** виступив з розгорнутою доповіддю «**Фондові ринки Росії та України: чи є майбутнє?**». У своєму виступі д. е. н., проф. Селіщев А. С. зазначив, що сучасна фінансова криза вперше проявилася у США в 2007 році. З початку 2008 року після краху банку Bear Sterns його перебіг набув загрозового характеру. У вересні 2008 року ознаки світової фінансової кризи почали помітно відчуватися в Росії, а в листопаді він вже спричиняв серйозний вплив на реальний сектор російської економіки. Основними показниками динаміки російського фондового ринку є індекси її двох провідних фондових бірж: РТС та ММВБ. При цьому індекс РТС більш репрезентабельно відображає динаміку російського фондового ринку в світовій економіці, а індекс ММВБ краще пристосований для відображення ситуації на фондовому ринку для власне російських учасників.

Російський індекс РТС був заснований 1 вересня 1995 року, коли його значення було прийнято за 100 пунктів. До фінансової кризи 1998 року показник РТС виріс до 500-600 пунктів, впавши в жовтні 1998 року до мінімального значення – 37,4 пунктів. Після цього російський фондовий ринок перебував протягом двох років у стагнації, поживлення почалося тільки у 2000 році. Протягом подальших п'яти

років ринок зростав помірними, але стабільним темпами, досягнувши до червня 2005 року позначки 760 пунктів. Разом з тим з липня 2005 року у світовій економіці почався стрімкий ріст цін на нафту, що призвело до стрімкого зростання індексу РТС. 2005 і 2006 були найуспішнішими роками російського фондового ринку (індекс РТС зріс на 83 і 72 відсотки відповідно). З травня 2007 року російський фондовий ринок вступив у період підвищеної волатильності. Перший великий обвал стався 10 травня, який невдовзі змінився не менш різким підйомом, а до кінця 2007 року індекс РТС зробив ще кілька великих коливань, зустрівши новий рік у зоні 1900 пунктів. У цілому приріст індексу РТС в 2007 році склав близько 20%. З червня 2006 до середини 2008 року ціна бареля нафти зросла з 30 до 140 доларів. При цьому, якщо в 2005 і 2006 роках кореляція між ціною нафти та індексом РТС була досить очевидною, то у 2007 році вона різко скоротилася. Змінилася і сама структура фондового ринку: за період 2005–2007 рр. частка акцій сировинних галузей економіки впала з 65% до 48%. На початку 2008 року російський фондовий ринок знову став демонструвати відносно високі темпи росту, і настрої його учасників було дуже оптимістичним: аналітики провідних російських і зарубіжних інвестиційних компаній передбачали, що 2009 рік ринок зустріне на рівні 2700-3200 пунктів – це здавалося дуже імовірним. У червні 2008 року індекс РТС досяг майже 2500 пунктів, і на цей момент капіталізація російського фондового ринку перевищила 1,5 трлн доларів. Для порівняння відмітимо, що капіталізація фондового ринку США склала приблизно 19 трлн доларів.

Однак потім почався стрімкий обвал. Початок цього краху співпав з критикою В. Путіним компанії «Мечел». Учасники ринку оцінили цю критику як прояв посилення політичних ризиків, і ринок відреагував відповідним чином. Другий удар по ринку було завдано на початку серпня 2008 року у зв'язку з російсько-грузинським інцидентом. Досить імовірно, що з цього моменту з російського фондового ринку в організованому порядку стали йти іноземні інвестори. Для ринку це був дуже поганий знак: приблизно 70% його інвесторів перебували в той час за кордоном. Третій удар по ринку виявився найбільш нищівним: американська фінансова криза набула рис некерованості, почався помітний вплив її на фондові ринки Західної Європи та Азії. Криза перестала бути чисто американським явищем. Ціна на нафту почала стрімко падати. До листопада 2008 року вона впала до 50 доларів за барель, що відповідало рівню середини 2005 року, з якого російський фондовий ринок почав свій підйом. Спочатку російські аналітики вважали, що падіння російського фондового ринку не зробить серйозного деструктивного впливу на реальний сектор національної економіки. Це аргументувалося тим, що російський фондовий ринок не так тісно пов'язаний з реальним

сектором. Дійсність перекреслила ці сподівання.

Перших втрат зазнав банківський сектор. Примітним є крах «КИТ-Фінанс». Цей банк почав свій успішний бізнес саме як банк інвестиційний, а потім почав підвищувати частку кредитно-депозитного бізнесу. В якості інвестиційного банку він у 2007 році добився лідерської позиції, і саме це зумовило його швидкий і несподіваний крах. Криза в російському фінансовому секторі дуже швидко перекинулася на девелопмент. І це не дивно. Особливість російського реального сектора полягає в тому, що основні грошові потоки від продажу нафти і газу направляються аж ніяк не в промисловість: промисловий сектор так і не відновився повною мірою після радикальної ломки 1991–1992 року. Тому потужні грошові потоки пішли у будівництво. Таким чином, будівельний сектор почав виконувати функцію основного місця докладання російських інвестицій. Гроші йшли в будівельний сектор і викликали різке зростання цін на нерухомість, що створило ілюзію самозростання капіталізації девелопменту. По суті, російський девелопмент перейняв на себе спекулятивну функцію фондового ринку. Саме тому черговою жертвою кризи після банківського сектора став саме сектор нерухомості. Третьою жертвою кризи стали металургія і автомобільна промисловість, після чого криза перекинулася вже на інші сфери через численні ланцюжки «постачальник–споживач». У лютому 2009 року індекс РТС досяг дна: упав до менш, ніж 500 пунктів, що відповідало рівню 2003–2004 років. Російські фінансові представники влади остаточно втратили менторську риторику. Забулися амбітні програми перетворення Москви у світовий фінансовий центр і довгострокового розвитку економіки. Однак, після досягнення ринком свого дна, здавалося б, що всі страхи позаду і можна очікувати досить швидкого відновлення економіки, почати нову гонку за підвищенням індексів. Спочатку все, начебто, свідчило про сприятливий вихід із кризових лещат. Однак підйом, що почався, несподівано виявився млявим та раз у раз переривався нескінченними корекціями. На ринку почали лунати все гучніші побоювання про прихід другої хвилі кризи. Не допомогли і заходи з консолідації з другим за величиною фондовим ринком на пострадянському просторі: українським. Об'єднання зусиль з українськими біржами ПФТС та Української біржею ні до чого не привело. Український ринок лихоманить точно так само, як і російський.

Що ж відбувається насправді? Чи варто очікувати сприятливих перспектив? Відповідь – найпесимістичніша. Росія і Україна не мають великих можливостей розвитку, як в близькій, так і далекій перспективі. Обґрунтування такого песимізму в основних рисах зводяться до наступного.

1. Під час «ринкових перетворень» як у Росії, так і на Україні був

практично знищений хребет національної економіки двох країн: обробна промисловість. При цьому Росія виявилася в дещо кращій ситуації, оскільки має «газо-нафтову подушку безпеки», однак це не змінює суті справи, а в довгостроковій перспективі не врятує.

2. На міжнародній економічній арені відбувається «зміна лідера». Те, що прийнято називати затяжною міжнародною фінансовою кризою, насправді є акцією американської економіки та утвердженням на чолі світового господарства економіки китайської. Центр світової економіки йде на Схід.

3. У зв'язку з цим спостерігаються конвульсивні події і в Європейському Союзі. Найбільш слабкі його регіони (Греція, Італія, Іспанія тощо) найбільше страждають від втрати робочих місць через діяльність китайської «світової фабрики». Усі фінансово-бюджетні заходи щодо зміцнення слабого півдня Європейського Союзу приречені, бо неможливо фінансовими заходами вирішити проблему занепаду конкурентоспроможності в матеріальному секторі Європи.

4. Перспективи Росії і Україні ще більш похмурі, тому що тут немає не тільки «фінансової подушки» безпеки, але й немає, по суті, матеріального виробництва, знищеного під час «ринкових реформ». Найгірше, що в цих країнах відсутня хоча б туманна ідея про вихід з цього глухого кута. Ймовірно, сподіваються на диво. Але його не буде. Тому перспективи – найпохмуріші як для Росії, так і для України.

Висновок один: готуватися до гіршого як на фінансових ринках, так і в економіці в цілому.

З доповіддю «Економічне зростання Росії: міф чи реальність?» виступила завідувач кафедри економічної теорії Інженерно-економічного університету Санкт-Петербурга, доктор економічних наук, професор **Селіщева Т. О.** Т. О. Селіщева відмітила, що найбільш важливими рушійними силами економічного зростання в Росії у посткризовий період повинні стати інвестиції в основний капітал. З 10,9% накопиченого за період зниження ВВП РФ у період світової фінансово-економічної кризи 2008–2009 рр. спад валових інвестицій становить 90%, 20% падіння ВВП стали результатом скорочення особистого споживчого попиту. Приблизно 10% падіння сукупного внутрішнього попиту було компенсовано зростанням чистого експорту. У даний час обсяг інвестицій в російську економіку не перевищує 1/3 об'єму, мінімально необхідного для забезпечення простого відтворення. Слід зауважити, що норма накопичення в Росії зменшилась більш ніж удвічі ще на початку ринкових реформ і залишається вкрай низькою і в даний період: у 2009 р. 18,6%, за період 2000–2009 рр. – 21,3%. Існуючі обсяги та структура інвестицій у Росії не наближають економіку до інноваційної моделі розвитку. Так, підсумки традиційного опитування Росстатом керівників понад 10 000 підприємств про їх інвестиційну активність у 2010 р. показали, що

російські підприємства інвестують не в створення або поліпшення нового, а в оновлення старого і застарілого обладнання, що нічого спільного не має з інноваційним економічним зростанням і модернізацією. При цьому, за результатами того ж обстеження, основну частку інвестпроектів підприємства здійснюють на власні кошти. Найбільш інвестиційно активними залишаються підприємства експортно-орієнтованих галузей. Двигуном посткризового економічного зростання може стати відновлення і зростання житлових інвестицій, які після відновлення стійкого попиту на житло у посткризовий період можуть дати мультиплікаційний сплеск у вигляді попиту будівельників на матеріали і техніку, що стимулює зростання інших галузей.

Ми дозволимо собі не погодитися з такою позицією. На перший погляд, перехід до інвестиційної моделі зростання може тільки здатися загрозливим з точки зору рівня життя: зростання інвестицій веде до скорочення споживання, що веде до скорочення внутрішніх ринків. Однак насправді в цей період будуть формуватися нові ринки, споживач переключить свій попит на них. Оновлені потужності в ході росту інвестицій дозволять підвищити ефективність праці і капіталу. Разом з тим, швидкість технологічного оновлення виробництва, темпи нарощування випуску конкурентоспроможної продукції залежать від того, наскільки інвестиційні можливості підприємств виходять за рамки самофінансування. Провідну роль тут відіграє кредитне забезпечення технологічного оновлення виробництва.

Як показує статистика, 20% російських інноваційних компаній зосереджені в галузях ВПК та авіакосмічної промисловості, 60% – у програмуванні, 10% – у сфері телекомунікацій. Частка присутності продукції російської космічної промисловості на сегментах світового космічного ринку в перспективі повинна збільшитися з 8% у 2005 р. до 21% до кінця 2015 р. Передові позиції у Росії зберігаються на ринку військової техніки. З приводу того, до якого типу зростання має перейти Росія після кризи, існують дві крайні позиції. Перша полягає в тому, що в умовах кризи всі сили потрібно спрямувати на стабілізацію економіки, а потім вже переходити до модернізації. Сутність другої точки зору в тому, що криза може простимулювати впровадження інновацій в Росії, тому що екстенсивні методи виробництва в таких умовах стають неефективними. На нашу думку, криза – це не тільки проблема, це ще і можливість. Згадаймо, що Microsoft, Google були засновані в період кризи. Криза – це платформа виведення економіки на якісно новий рівень, це хороший шанс відмовитися від минулого. Росії потрібне інноваційне економічне зростання.

Економіка Росії знаходиться в глибокій технологічній кризі, посилилася її технологічна багатокладність, ускладнюється своєчасний перерозподіл ресурсів в освоєння нових технологій.

Інвестиції в сектор знань в середньому для всіх країн ОЕСР становили до початку XXI ст. близько 4,7%, у Росії – 1,6% ВВП. При цьому найбільш серйозний регрес охопив найсучасніші виробництва і проявився у відставанні Росії на 15-20 років за рівнем розвитку ключових технологій сучасного, п'ятого технологічного укладу. У даний час частка обробних галузей промисловості у ВВП РФ (15,9%) залишається нижчою, ніж у Німеччині (23,9%) та Голландії (24,3%), Японії (26,3%) та Китаї (34,7 %). Росії повинна вирватися з сировинної пастки і почати будувати високорозвинену індустріальну економіку. Можна погодитися з думкою, що «російська економіка потребує реіндустріалізації» відомого російського економіста В. Л. Іноземцева. У Росії в травні 2009 р. оголошений курс на модернізацію економіки, уряд виділив 5 напрямків модернізації: енергоефективність та енергозбереження; ядерні технології; космічні технології; медичні технології; стратегічні інформаційні технології.

На жаль, Росія розвивається за моделлю запізнитої (адаптаційної) модернізації і в останні три десятиліття двічі втратила реальні шанси на модернізацію – за горбачовської перебудови та у роки високих цін на нафту в 2000-х рр. Третя можливість виникла в наші дні, коли починається відновлення світової економіки після світової кризи. Росія може провести модернізацію за допомогою європейського технічного потенціалу, так звану адаптаційну модернізацію. У даний час в Росії виплати по імпорту технологій перевищують надходження від їх експорту в 3 рази.

Завданням будь-якої модернізації є виведення країни зі стану відсталості, підвищення її конкурентоспроможності. Всі відомі історії модернізації служили завданням індустріального прориву. Індустріальний сектор був і залишається центральним елементом всіх розвинених економік: у ньому застосовується велика частина нових технологій, а на промислові товари припадає 67,2% обороту світової торгівлі. Індустріальна економіка є базою, на якій розвивається «нова економіка». Зі свого боку нова економіка, центральною ланкою якої є знання та ІКТ-сектор, активно модифікує індустріальні галузі економіки. Тільки розвинена промисловість може породити попит на нові товари і забезпечити технологічний прогрес. Постіндустріальні ж галузі здатні забезпечити високий результат, тільки якщо вони масово використовуються в національній економіці і служать її розвитку.

Існують певні ризики адаптаційної моделі модернізації: наявність загрози політичних санкцій з боку країни-постачальника; невиконання іноземними компаніями своїх зобов'язань, у результаті чого може відбутися зрив виробничої програми; величезні фінансові ризики в інвестиції (залежність від цін на сировину призводить до відсутності довгострокової стабільності на внутрішньому фінансовому ринку).

У Росії створюється суверенний фонд, який повинен розділити з

іноземцями ризику інвестицій у модернізацію російської економіки і частка фонду в проектах складе 10-15%. Сам фонд буде створений у вигляді закритого ПФУ, а керувати ним стане 100%-ва «дочка» Зовнішекономбанку. У перший рік обсяг фонду складе 2 млрд дол. (гроші візьмуть з додаткових доходів бюджету); протягом 2011–2015 рр. капітал буде збільшений до 10 млрд дол. Обмеження на інвестиції фонду будуть стосуватися тільки видобутку корисних копалин. Однак, незважаючи на наростаючі «інвестиційні» витрати бюджетів усіх рівнів, реальні показники оновлення основних фондів та реалізації інфраструктурних об'єктів не зростають. На жаль, чимала частина цих грошей розкрадається. Крім того, багато економістів вважають, що в сучасній постіндустріальній економіці тільки приватні інвестиції призводять до інновацій, підвищення продуктивності та росту, оскільки державі важче передбачати. Ринкові сигнали сприймають лише приватні проекти.

З доповіддю «**Польська економіка і Євросоюз**» виступив д. е. н., професор **Роман Кисіль** (Польща, м. Ольштин, Вармінсько-Мазурський університет). У своїй доповіді д. е. н., професор Р. Кисіль зазначив наступне.

Згідно з інформацією, наданою уповноваженим з захисту прав людини у Верховній Раді України (омбудсмена), кожен рік (після 2000) майже 300 000 українців працює в Польщі, 200 000 у Чехії, 30 000 у Словаччині, 30 000 в Угорщині, 150 000 у Португалії, майже по 100 000 в Іспанії та Італії та 50 000 у Греції. Враховуючи особливі відносини між Україною та Польщею, політичний фактор відіграє дуже важливу роль. Нові процеси євроінтеграції важливі для України, оскільки після проголошення незалежності України був період в історії, коли поїздка за кордон, навіть з туристичною метою, жорстко контролювалась. Експерти звертають увагу на те, що співпраця з Україною вигідна для польської економіки, оскільки кваліфікація робочої сили на Україні не відповідає сучасним вимогам. Згідно з інформацією Міністерства праці Польщі, мігранти з України працюють у сільському господарстві в основному на збиранні фруктів і овочів, виконують допоміжні роботи в будівництві, у приватних господарствах в якості домашніх робітників, доглядають дітей та людей похилого віку. Але українці заробляють на 40 відсотків менше польських громадян. Тобто фахівці з України обходяться для польської економіки дешевше, ніж поляки. Наприклад, український зварювальник заробляє від 15 до 18 злотих нетто за годину (найбільше – 27 злотих нетто). Така заробітна плата приваблива для них, бо вона є у чотири рази вищою, ніж у Західній Україні, звідки приходять переважна їх більшість.

У підсумку д. е. н., професор Р. Кисіль зазначив, що в Україні є всі можливості увійти до складу Євросоюзу, але шлях до повноцінного

членства у Євросоюзі, а тим більше зони еуро, достатньо тривалий.

З доповіддю **«Перспективи розвитку економіки України в контексті зміни технологічних укладів»** виступив старший науковий співробітник Інституту економіки та прогнозування НАН України **Аблов А. С.** Доповідач зупинився на причинах системної кризи сучасної економіки і зробив наголос на кейнсіанську теорію державної підтримки реального сектора економіки в умовах кризи.

З повідомленням виступила **Руденко Лілія Олександрівна**, заступник директора Черкаської регіональної дирекції АТ «Страхова група «ТАС» з роздрібних продажів (м. Черкаси).

На думку Л. О. Руденко, для українського страхового ринку зниження вартості цінних паперів на фондових біржах внаслідок кризи стало значною проблемою, яка суттєво вплинула на фінансову стійкість страхових компаній. Це пов'язано з тим, що питома вага страхових резервів, вкладених в акції, становить більше, ніж 35% фінансових ресурсів страхових резервів у цілому. Зниження котирувань акцій значно зменшили прибуток, який страхові компанії отримали б у разі продажу цінних паперів. Крім того, значна частина портфеля акцій страховиків – це низьколіквідні цінні папери або навіть акції, які не пройшли листинг на жодному з фондових майданчиків. Така ситуація не дає можливості швидкого виконання зобов'язань страховими компаніями за рахунок реалізації активів навіть за мінімальною ціною.

Отже, на переконання Руденко Л. О., формування вітчизняного фондового ринку суттєво впливає на подальшу долю страховиків. Розвинений ринок цінних паперів дасть змогу страховикам прискорити продаж власних акцій і цим самим залучити додаткові кошти до власного статутного капіталу. Водночас це сприятиме оперативному вирішенню питання про інвестування тимчасово вільних коштів у цінні папери. Крім того, позитивним наслідком подальшого розвитку фондового ринку стане впровадження нових страхових продуктів.

Із заключним словом до учасників круглого столу звернулась ректор СУЕМ, професор Н. Л. Казарінова, яка в цілому сформулювала підсумки круглого столу, зазначила про необхідність розвитку економіки України шляхом інноваційного розвитку у тісній співпраці з КНР, визначеним учасниками круглого столу як «третій шлях інноваційного розвитку України в XXI столітті».

Рекомендації круглого столу

«Розвиток України в XXI столітті: проблеми і рішення»

1. Третій шлях України – пріоритети щодо економічної інтеграції з Китаєм.
2. Формування нового інформаційного укладу національної економіки України – об'єктивний процес, що забезпечує формування та розвиток реального сектору економіки. Україна

знаходиться у прямій залежності від економічних процесів мегаринку. Черкаський регіон, як і економічний простір України, не може залишатися осторонь від світових економічних процесів. У відповідності з загальними тенденціями ринків мегаекономіки, Україна повинна брати активну участь у міжнародних зусиллях з формування глобального інформаційного суспільства.

3. Інформаційний уклад – щабель у розвитку сучасної економічної системи, що характеризується створенням економіки нового типу (економіки знань), зростанням частки інтелектуального продукту у ВВП, створенням глобального інформаційного простору, що забезпечує ефективне функціонування національних економік, їх доступ до світових інформаційних ресурсів, а також розвиток соціально-орієнтованих моделей національних економік. Фактично мова йде про формування нової соціально-економічної моделі економічного розвитку та механізмів управління процесами розвитку суспільства на середньо- та довгострокову перспективу. У новій економіці домінують технологічні уклади, що базуються на масовому використанні інформаційно-комунікаційних технологій. Ці уклади не тільки забезпечують постійне зростання продуктивності праці, але і ведуть до появи принципово нових форм соціальної та економічної діяльності (дистанційна освіта, «телепраця», телемедицина, електронна торгівля, електронна демократія та ін.). У такому суспільстві постійно зростає роль професійного та загальнокультурного розвитку, кваліфікації нації, професіоналізму та здатності до творчості як найважливіших характеристик нової людини. У новій економіці розвивається достатньо точно ефективна система забезпечення прав громадян і соціальних інститутів на вільне отримання, розповсюдження і використання інформації як найважливішої умови демократичного розвитку.
4. Для України XXI століття – це просування до інформаційного суспільства, яке стає важливим геополітичним фактором і має стати основою довгострокової стратегії соціально-економічного розвитку країни в цілому та Черкаського регіону зокрема. Тільки в цьому випадку Черкаський регіон зможе повноцінно інтегруватись у світовий економічний простір як рівноправний учасник, повною мірою використати конкурентні переваги «нової» економіки, яка спирається на знання та інформацію.
5. Створення інформаційного суспільства в Черкаському регіоні України буде означати:
  - досягнення нового типу соціальної єдності, подолання інформаційної нерівності в суспільстві;
  - суттєве зростання частки галузей інформаційного виробництва, ІКТ та обсягу інформаційних і комунікаційних послуг у ВВП, у тому

- числі за рахунок підприємств середнього та малого бізнесу;
- створення нових робочих місць у високотехнологічних галузях промисловості й у сфері послуг, збільшення обсягів виробництва та продажу інформаційних продуктів, розвиток системи електронної торгівлі, підвищення конкурентоспроможності інформаційних продуктів і послуг вітчизняного виробництва та їх вихід на світовий інформаційний ринок;
  - підвищення ефективності діяльності органів державної влади на всіх рівнях за рахунок розвитку системи електронного документообігу, доступу до необхідних інформаційних ресурсів і вдосконалення системи інформаційної взаємодії населення, інститутів громадянського суспільства і органів державної влади;
  - забезпечення кожному громадянину Черкаського регіону нових стандартів життя, надання нових зручностей і послуг;
  - полегшення і розширення доступу громадян та організацій до вітчизняних та світових інформаційних ресурсів, підвищення ефективності систем дошкільної, шкільної, вищої і професійної освіти, охорони здоров'я і соціального забезпечення за рахунок надання широкого спектру інформаційних та комунікаційних послуг, розвитку масової домашньої комп'ютеризації;
  - підвищення зайнятості населення, у тому числі осіб з обмеженою працездатністю, внаслідок впровадження нових форм роботи «вдома» та вдосконалення системи професійної підготовки та перепідготовки фахівців.
6. Просування Черкаського регіону до інформаційного суспільства передбачає ефективний захист національних інтересів у інформаційній сфері, реалізацію основних положень концепції досягнення конкурентних переваг Черкаського регіону України.
7. Просування Черкаського регіону України до інформаційного укладу обумовлено необхідністю посилення державного впливу на процеси інформатизації. У створенні інформаційного суспільства органи державного управління відіграють значну роль за рахунок:
- координації діяльності різних учасників цього процесу (особливо при формуванні технопарку в Черкаському регіоні);
  - створення адекватної новим умовам законодавчої та нормативно-правової баз, форм і методів адміністративного регулювання, що сприяють припливу інвестицій у Черкаський регіон і формуванню конкурентних переваг суб'єктів господарювання Черкаського регіону;
  - залучення до активної участі у процесі інформатизації приватного сектора економіки і надання свободи вибору напрямків діяльності вітчизняним підприємницьким структурам, насамперед, малому та середньому бізнесу, зацікавленим у розвитку виробництва та вітчизняного ринку інформаційно-комунікаційних засобів,

- продуктів і послуг;
- активної підтримки вітчизняного виробника інформаційно-комунікаційних технологій та засобів їх реалізації, комплексної підтримки галузей фундаментальної та прикладної науки, наукоємних виробництв, що забезпечують створення цих технологій;
  - забезпечення активної участі України на світовому ринку інформаційно-комунікаційних засобів, продуктів і послуг, у розроблення міжнародних стандартів і правових положень у цій галузі, у реалізації міжнародних проектів і програм інформатизації;
  - широкого залучення регіональних органів влади України до участі в процесах інформатизації в усіх напрямках, створення умов на місцях для переходу до інформаційного суспільства, адаптації кращих рішень до специфіки регіонального соціально-економічного та культурного розвитку.

Учасники круглого столу СУЕМ рекомендують регіональним органам влади Черкас:

1. Визнати високим державним пріоритетом розробку та реалізацію регіональної концепції залучення інвестицій у Черкаський регіон з КНР, спрямованих на забезпечення довгострокового соціально-економічного розвитку регіону, заснованого на широкому практичному використанні інформаційно-комунікаційних технологій, розвитку послуг (транспортних, створення аеропорту малобюджетних перевізників), що надаються у Черкаському регіоні України, а також інновацій і знань як основних поновлюваних ресурсів України.
2. Розглядати стратегію та програму переходу Черкаського регіону України до нового інформаційного укладу як основну системоутворюючу базу цільових регіональних програм.
3. При формуванні стратегії та програми переходу Черкаського регіону до VI-го інформаційного технологічного укладу виокремити наступні напрямки:
  - розвиток «нової» економіки, заснованої на збільшенні частки інтелектуальні складової у виробництві товарів і послуг, на застосуванні інновацій та знань для інтенсивного підвищення продуктивності праці та зниження енерго- та ресурсозатратності, ефективному використанні мережних механізмів організації економічної діяльності;
  - вдосконалення і розвиток законодавчої та нормативно-правової бази забезпечення процесу переходу України до Інформаційного суспільства;
  - розвиток та модернізація існуючої інформаційно-комунікаційної інфраструктури Черкаського регіону з виділенням пріоритетів технопарку та туристичного сектору малобюджетних

- авіаперевізників;
  - широке використання інформаційно-комунікаційних технологій у системі освіти на всіх рівнях, включаючи післядипломну форму підготовки та перепідготовки фахівців на наявній базі СУЕМ;
  - вдосконалення та розвиток методів інформаційної взаємодії органів державного управління Черкаського регіону, що базуються на широкому використанні інформаційно-комунікаційних технологій СУЕМ;
  - формування та розвиток індустрії інформаційних і комунікаційних послуг, насамперед у соціально значущих галузях Черкаського регіону;
  - підготовка населення Черкаського регіону до умов роботи в інформаційному суспільстві, у тому числі розробка та проведення демонстраційно-просвітницьких кампаній з використання інформаційно-комунікаційних технологій СУЕМ;
  - вироблення регіональної державної політики міжнародного співробітництва у процесі залучення інвестицій з КНР.
4. Забезпечувати консолідацію зусиль та ресурсів СУЕМ, а також органів державного управління Черкаського регіону, спрямованих на створення соціальних мотивацій формування інформаційного суспільства та його економічної основи реального сектору економіки Черкаського регіону України.
  5. Розробити програму залучення інвестицій у Черкаський регіон України і програму розвитку експорту Черкаського регіону України.
  6. Підтримати ідею проведення щорічного круглого столу, організованого на базі СУЕМ, що розглядає проблеми залучення інвестицій у Черкаський регіон України, всебічне обговорення та пошук шляхів переходу Черкаського регіону України до інформаційного укладу та ходу реалізації відповідних міжнародних (за участю СУЕМ) регіональних програм та ініціатив щодо формування інформаційного суспільства (насамперед у реальному секторі економіки Черкаського регіону) та створення технопарку в Черкаському регіоні.